

Związek między funkcjonowaniem poznawczym a sprawnością funkcjonalną u osób starszych

The relationship between cognitive functioning and functional capability in older adult

Anna Rajtar-Zembaty¹, Jakub Rajtar-Zembaty², Roksana Epa¹, Anna Starowicz-Filip¹

¹ Katedra Psychiatrii, Wydział Lekarski, Uniwersytet Jagielloński

² Wydział Rehabilitacji Ruchowej, Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie

Streszczenie

Wstęp. Współcześnie uważa się, że osłabienie funkcji poznawczych może przyczyniać się do powstawania zaburzeń chodu i zwiększać ryzyko upadków. W wielu pracach wykazano, że sprawność oraz szybkość motoryczna są osłabione w grupie osób z łagodnymi zaburzeniami funkcji poznawczych. Co więcej, udowodniono, że częstość upadków jest wyższa u osób z otępieniem. **Cel.** Celem badania było porównanie sprawności funkcjonalnej oraz fizycznej w grupie osób po 60 roku życia w zależności od poziomu sprawności funkcji poznawczych. **Materiał i metody.** Badaniem objęto 60 osób (48 kobiet i 17 mężczyzn) w wieku 60-80 lat. W celu przesiewowej oceny funkcji poznawczych zastosowano Krótką Skalę Oceny Stanu Psychicznego (Mini-Mental State Examination, MMSE). Do oceny poziomu sprawności funkcjonalnej wybrano: a) Krótki Zestaw Testów Sprawności Fizycznej (Short Physical Performance Battery, SPPB), b) test „wstań i idź” (Timed Up and Go, TUG) oraz c) Test Szybkiego Chodu. Badanych przydzielono do dwóch grup w zależności od wyniku MMSE. **Wyniki.** W przypadku całej badanej grupy wynik MMSE korelował z testami sprawności funkcjonalnej. Zaobserwowano istotny statystycznie związek wyższego wyniku MMSE z krótszym czasem wykonania testu TUG oraz Testu Szybkiego Chodu. Stwierdzono także różnicę w poziomie sprawności funkcjonalnej pomiędzy grupą osób bez zaburzeń poznawczych a badanymi z zaburzeniami kognitywnymi. Ci ostatni istotnie dłużej wykonywali testy oceniające sprawność funkcjonalną. Z kolei poziom sprawności fizycznej nie różnił się w porównywanych grupach. **Wnioski.** Istnieje związek między dysfunkcjami poznawczymi a osłabieniem sprawności funkcjonalnej u osób starszych. Procesy poznawcze pełnią ważną rolę w kontroli czynności motorycznych. *Geriatrics* 2016; 10: 78-84.

Słowa kluczowe: MMSE, TUG, MCI, starzenie

Abstract

Background. Nowadays it is believed that cognitive decline may contribute to the gait disturbances and increases risk of falls. Many studies have shown that functional capability is declined in patients with mild cognitive impairment (MCI). Moreover it demonstrated that the incidence of falls is higher in patients with dementia. **Aim.** The aim of the study was to compare the functional capability in patients above 60 years old depending on the level of cognitive function. **Material and methods.** The study included 60 patients (48 women and 17 men) aged 60-80 years. In order to screening for cognitive function Mini-Mental State Examination (MMSE) was used. The following researchers tools were used to conduct functional assessment: a) Short Physical Performance Battery (SPPB), b) Timed "Up and Go" (TUG) and c) Fast Walking Test. The subjects were assigned to two groups according to the result of the MMSE. **Results.** For the entire group MMSE score correlated with the functional tests performance. There was a significant correlation between higher MMSE result with shorter TUG and Fast Speed Walking Test performance. It was also a difference in the level of functionality between a group of people without cognitive impairment and with MCI. The group with MCI significantly longer performed tests assessing functional abilities. On the other hand, the levels of physical fitness were not different in the compared groups. **Conclusions.** There is

a relationship between cognitive dysfunctions and the weakness of functional capability. Cognitive processes play an important role in the control and regulation of motor functions. *Geriatrics* 2016; 10: 78-84.

Keywords: MMSE, TUG, MCI, aging